

1700

פרוטוקול מס' 2/90
מישיבת ועדת הכספים
מיום ג' ט"ז באדר ב' - 3.1957
בשעה 08.30

השתתפו:

חברי הועדה:

- י. גורי - היו"ר
- י. בן-אהרן
- י. אפרתי
- י. בדר
- א. הרצפלד
- מ. חזני
- י. ספיר
- ז. סוזאייב
- י. פודר
- י. קרגמן
- מ. קלמר

מוזמנים:

- מר קטרון - מטעם משרד המשפטים
- מר אריאלי - מטעם משרד האוצר

דבר-היום:

- א. סיכום ועדת המשנה לענין הוצאות השופטים והדיינים.
- ב. המשך הדיון בחוק התקציב לשנת 1957/58.

היו"ר י. גורי:

אני פותח את הישיבה.
בטרם נמשיך בדיון בחוק התקציב, ברצוני להביא בפניכם סיכום ועדת המשנה לענין הוצאות השופטים. (קורא את סיכום ההצעות).

מ. חזני:

ביחס לאשפוז, הוטיפול רפואי, הבינותי שמדובר על כך, שכשם שהשופטים העליונים מקבלים מהממשלה שירותי בריאות, כך כל יתר השופטים יקבלו מהממשלה עזרה רפואית ואשפוז תמורת תשלום לממשלה בגובה התשלום של החברות בקופת חולים.

י. בן-אהרן:

אני חושב שאנו צריכים לקבוע רק את העקרון, שהשופטים זכאים לאשפוז וטיפול רפואי מלא מטעם הממשלה תמורת התשלום המקובל בקופת חולים.

היו"ר י. גורי:

כך הבינונו וכך נסחנו את הסעיף.

י. בן-אהרן:

לפי נוסח הסעיף מתקבל שהשופט מוכרח לבטח עצמו בקופת חולים.

היו"ר י. גורי: בחירת קופת חולים תהיה בתונה בידי השופטים. שופטים שלא יבטחו עצמם כאחת מקופות החולים, תוסדר לגביהם העזרה הרפואית תמורת תשלום השקול כנגד תשלומי הבטוח על ידי הסדרים עם משרד הבריאות של הממשלה.

י. בן-אהרן: כאן חסר העיקרון שהם זכאים לטיפול רפואי ואשפוז מלא כמו שרים והשופטים העליונים תמורת תשלום מאדם לפי התשלומים המקובלים בקופת חולים. כל השאר זה טכניקה.

היו"ר י. גורי: הכוונה ברורה. הניחו לי לנסח את הסעיף.

ס. חזני: הכותרת של הסיכום היא: "החלטות ועדת המשנה להוצאות שופטים ודיינים". זה בסדר...

היו"ר י. גורי: אני חושב שהכותרת אינה בסדר. היא צריכה להיות: החלטות ועדת המשנה להוצאות השופטים. ובסוף צריך לומר שהחלטות אלו חלות על כל הדיינים.

י. בן-אהרן: במידה שהחלטות אלו עוברות לממשלה, אני מבקש רשות למסור הודעה שאינני מקבל תחולה אוטומטית של הסדרים אלה על כל הדיינים.

היו"ר י. גורי: הודעתך נרשמה.

ס. חזני: אני מביע מחאתי הנמרצת נגד נסיון של חבר ועדה לשנות החלטה הקיימת מאז קום המדינה.

היו"ר י. גורי: אני מעמיד להצבעה החלטות ועדת המשנה.

ה צ ב ע ה

החלטות ועדת המשנה להוצאות שופטים - נתקבלו

היו"ר י. גורי: אנו עוברים לסעיף הבא - חוק התקציב, סעיף המכס.

ב. חוק התקציב לשנת 1957/58.

א. גהיר: בזמנו הוסכם בוועדה שהאוצר וזנק ישראל יפרסמו את כל התקנות של צנזורה, על סנת לשמש מורה דרך לכל הבאים בטבע עם המוסדות הבנקאיים. מאז עברו מספר שבועות והדבר לא נעשה. אני מבקש שטר גורי יפנה לאוצר ולבנק ישראל להחיש פרסום התקנות.

י. בדר: האם שר האוצר יופיע מחר בפני הוועדה כדי לענות על שאלות חברי הוועדה? על כל פנים, אני מבקש שהיו"ר יעשה כל המאמצים כדי ששניגו של השר יוכל לענות על שאלות חברי הוועדה ביום ד'.

היו"ר י. גורי: אני מקבל זאת.

אני רוצה להפנות תשומת לב חברי הוועדה לעמ' 44 בדברי ההסבר וגם לביאורים שקבלנו בפת"ח הדיון על אומדן ההכנסות מפי סר שרף. עד כמה שידוע לי, הוועדה צריכה בענין זה בחסר רב. אם עדיין נותרו שאלות - אני מבקש להציגן.

שר האוצר הסביר את הנימוקים להסכמתו להצעת
להוסיף לאומדן ההכנסות 17,5 מליון לירות, וכאופן כזה יגיע
אומדן ההכנסות ל-108,5 מליון לירות. זאת הייתה הצעה המקורית.
עליו מני מציע להוסיף 18 מליון לירות במקום 17,5 מליון לירות, היינו
תופסת של חצי מליון לירות.

י. בדר: אנו לא קבלנו הסבר מלא על הצעתך.

היו"ר י. גורדין: ההסבר ניתן. וחברי ועדה שאינם מסתפקים בו, יכולים
להציג שאלות.

י. ספיר: אני מבין שלפי הצעה זו, מסכום של 109 מליון לירות
31 מליון לירות יבואו ממכס. ב-1956/57 היה האומדן
הזה 12 מליון לירות. השנוי שחל אינו שנוי קל. אני רוצה לדעת:

(א) כמה נכנס לעומת האומדן של 12 מליון לירות?

(ב) מה היה שיעור המכס הרגיל על אותם מצרכים אילו
היה בא בדרך הרגילה, וכמה היו מקבלים אילו היו מוכרים את המצרכים
האלה בסכומים הרגילים ולא ברווח עודף?

אשר להצעת התוספת של מר גורי בסכום של 18
מליון לירות, האם אתה מתכוון להעלות את המכס על אותם מצרכים, או
להטיל מכס על מצרכים נוספים?

ז. סוזאייב: מהי ההכנסה המשוערת לשנת 1956/57 בסעיף המכס?

שר האוצר אמר, שבתוספת זו של 18 מליון לירות
יכללו גם דברים שאינם נוגעים למשק בית. הייתי רוצה לדעת למה הכוונה.

מה הם דרכי השיווק של הסחורות שעומדים להביא
במסגרת השוק האפור? אני קורא בעתונות שהחברה שהוקמה לצורך זה הולכת
ומתחללת והממשלה תעביר את השיווק לידיה. הייתי רוצה לדעת מה אמת
בדבר.

י. בדר: בדברי ההסבר נאמר, שהאומדן נקבע מתוך הנחה שלא
יהיו שנויים בשעורי המכס בשנה הבאה. אבל אם עוברים
אומדן של 80 מליון לירות ל-109 מליון לירות, מוכרח להיות הסבר
מסויים למעבר זה.

מדברי ההסבר אני למד שהיתה התפתחות מסוימת ביבוא
סחורות בשנה שעברה. התפתחות זו מראה שיבוא חמרי גלם עלה ב-15 אחוז,
מוצרי גלם ב-14 אחוז, מזון, טשקאות וטבק, ב-32 אחוז. אינני חורג
שזוהי התפתחות בריאה ביותר. לכן הייתי רוצה לשאול, מהי תכנית
היבוא לשנה הבאה. וכיוון שיש בעיה של מכס המוטל על כל סוג וסוג,
הייתי רוצה לדעת מה אומדן הכנסה של המכס לפי הסוגים השונים.
רק לאחר שאקבל חסר זה, אוכל להביע את דעתי.

הייתי מבקש לדעת מהי ההכנסה של המכס מסחורות
השוק האפור באופן נפרד. הוא הדין לגבי אריגים.

אשר למקורים חשמליים, אני טוען שאמנם אין זה נכס
עממי בארץ, אבל הוא רחוק מסחורות. ויש הבדל בין עמס המס שאפשר
להטיל על מקור חשמלי ובין עמס המס שאפשר להטיל על משי ואריגים אחרים.

כן הייתי רוצה לדעת, אם כל ההכנסות לפי אומדן
זה תבאנה ממכס או, בחלקן תבאנה מהפרש שערים כרווח צדדי?

אשר לחברת "עמיון", לא יתכן שכאשר הממשלה מקימה
חברה, היא תתעלם מחוקי המדינה, לא יתכן שהחברה תהיה חברה ללא תקנון,
ללא תזכיר וללא הנהלה. לחברה זו הוכנסו כספי המדינה, ואיש אינו
יודע אם הן נתנו כהלואה או בתורת מניות. אחרי מספר שבועות מפורקים
חברה כזאת שאף פעם לא נרשמה.

י. בן-אהרון:

מקובל שכל צו מכס בא לאשור הועדה, לא יתכן שכאשר
מגישים אומדן של הכנסות המכס יגישו את כל הצווים
שיבואו במשך כל השנה. הצווים האלה יבואו לוועדה כאשר יתבצעו. ואז נדכל
לדון על כל אחד ואחד, עכשו מדברים על אומדן ההכנסה. אי אפשר אפוא לבקש
מהממשלה רשימת כל המצרכים עליהם חטיל מכס.

כאשר דנים על מט הכנסה קמה צעקה נגד מט הכנסה,
כי זה כובל את היזמה, וההצעה היא - להטיל מכס. כאשר מטילים מכס,
מחאוננים על המכס. מר בדר יודע בודאי שנקדיש לבטחון רבע מליארד
לירוח. מניין ניקח סכומים אלה? כאשר מדברים על שוק אפור, שוב קמה
צעקה. אחת הציונים הכלליים, יש לכם חלק בליברליזציה של המטחור. אומרים
שיש עודף כסף הרודף אחרי מצרכים. בלחץ שלכם הממשלה החליטה על ליברליזציה
של המטחור על מנת לספוג כספיהם ולאפשר צרכיהם גם כשהם מותרות. אינני
אומר שזה דבר לגופו של ענין. אין לבי עם זה, אני הייתי מטכיה שנחיה
בלי השוק האפור ונחיה בצנע. אבל במידה שעושים את הדבר ומאפשרים לאבור
שיש לו כסף לקנות את המצרכים, מן הדין שהם ישלמו בעדם.

אם רוצים להלחם באינפלציה ולעשות ליברליזציה,
דרך זו היא הדרך הנוחה ביותר והצודקת ביותר.

אני רוצה להזכיר לחברי הועדה שגם אומדן זה צומצם.
לכן נראה לי שהעוורור של בדר בענין זה אין לו כל אחיזה לא מבחינת הנוהל
המקובל ולא לגופו של דבר.

י. פורדר:

אני רוצה להעיר הערה ביחס לשוק האפור. אפשר לומר
שהשוק האפור הוא ענין פרימיטיבי, אבל הוא הכרחי,
גם אם אין זה נעים מבחינה סוציאלית שיש שתי רמות מחירים. אבל אם כולנו
דורשים, ונדמה לי בצדק, לגייס סכומים גדולים לעליה ובטחון, אנו צריכים
להטכיה גם לאמצעים לא כל כך נעימים. אילו יכולתי לוותר על השוק האפור
ולחלק בשר גם לאנשים ש אין להם כסף רב, הייתי מעדיף זאת. אבל אם אני
יכול לגייס בדרך זו כספים לממון העליה, אני מוכן ללכת בה.

מר אריאלי:

אני מצטער שלא אוכל לענות על כל השאלות שנשאלו.
אני חושב שבענין ההכנסות הועדה מקבלת חטר רב.
אבל במקרה זה יש שתי בעיות: יש בעיה של היטלים שעדיין לא הוטלו
ואי אפשר לדבר עליהם, ויש בעיה של פעולות נוספות בשוק האפור שעוד
לא נעשו, ולכן לא יהיה זה מן הנכון לדבר עליהן.

אשר לשוק האפור, למרות שמטרתו העיקרית של השוק
האפור הייתה לספוג כספיהם מהמשק, הענין לא היה בידי
מינהל הכנסות המדינה. עכשו חוקן הדבר, ומנהל הכנסות המדינה משתתף
בקביעת הפעולות והמדיניות. ולכן אני יכול להבטיח לכם, שחוקר זמן
קצר נוכל למסור לכם דו"ח מפורט על המצב בשוק האפור עד כה, כדי שזה
ישמש בסיס להבנת הענין. ואשר לפעולות נוספות, נביא אותן מדי פעם
בפעם עם בצוען. בפירוס זה נציינ מה הייתה ההכנסה הכללית, ומה הייתה
ההכנסה מהמכס אילולא היה קיים השוק האפור. כל זאת נמסור חוקר זמן
קצר ביותר.

לממשלה אין כל כוונה לעטוק בעצמה בשוק האפור. אינני
מדבר על מצרכים בהם הממשלה היא היבואן. אבל כאשר אין קומפליקציה של
יבוא על ידי הממשלה, אין כל כוונה להכניס את הממשלה באופן ישיר לענין
השוק האפור. זה ייעשה בדרך צנורות המטחור הרגילים.

הרחבת השוק האפור תבוא בעיקר בשטחים אחרים ולא

בשטח המזון.

למשל?

ז. טוזאייב:

חלקי חלוף של רדיו שאין מייצרים אותם בארץ, והיום הם נמכרים בשוק במחיר של 15 לירות הדולר ולא ידוע

מר אריאלי:

לחץ הולך הכסף הזה.

אשר לצד הפורמלי של "עמיון", חברה זו אינה חברה ממשלתית. ואני מוכן לקבל את ההנחה, כי במידה שהממשלה פועלת עם חברה עמיון, היא צריכה לשמור שהחברה הזאת תהיה בסדר מבחינה פורמלית.

מר בדר שאל, מהי חכנית היבוא לשנה הבאה. ברור שאנו בונים את אומדן המכס על חכנית היבוא. אבל שאלה זו צריכה להפנות לאגף מטבע חוץ ואגף התקציבים. אני מצטער, אבל אני אינני יכול להכנס לכל הסבך הזה.

אריגיה וטכסטילים לא נרשה להביא בשוק האפור, כי זו תהיה התחרות בתוצרת הארץ, ואחד הכללים החשובים של השוק האפור הוא, שלא נביא שום דבר שעלול להתחרות בתוצרת הארץ.

אשר למקררים חשמליים, השאלה איננה אם הם חיוניים או לא. נכון שהמקררים החשמליים מופיעים בשוק האפור, אבל העובדה היא כי במשך מספר שנים חלקו מקררים חשמליים לפי קריטריונים טוציאליים. היום הבעיה היא, שחכנית היבוא אינה מאפשרת להביא חלקים למקררים חשמליים במידה שיררו את השוק. ברור אפוא שאם הממשלה לא תיקח את העודף, משהו אחר יקח אותו. היום מוטל על המקררים מס קניה, מכס והיטל. אנו איננו רוצים להשאיר את ההיטל. אנו רוצים שכל היטל יעשה באורה של מס. וביחס לשוק היפור אנו רוצים שכל ההיטלים יהיו במסגרת תעריפי המכס.

ז. טוזאייב: ביחס לחברה "עמיון" אני מוכן שלא להכנס לויכוח.

אבל הייתי רוצה לקבל הבטחה שלא יחול שנוי בדרכי השיווק, בצורת השיווק ובהרכב החברה לעומת מה שהיה קיים כל הזמן. אם הממשלה רוצה לשנות, היא רשאית לעשות זאת, אבל היא צריכה להביא את העניין לידיעת ועדת הכספיה. אם ייאמר לנו דבר כזה על ידי בא-כוח האוצר, אני אהיה מוכן להסיר מעל הפרק את ענין חברה עמיון.

י. בדר: אני אציע להפריד באומדן בין מכס כלי לבין מכס

על שחורות השוק האפור. זאת המכס על שחורות השוק האפור אציע להעלות מעל לטכום שהציע מר גורי.

מר אריאלי לא מטר לנו חמר עובדתי על חברה עמיון, ואילו את הבטחתו שבעתיד יהיה טוב יותר, אינני מקבל. אם במשך 3 שנים לא טדרו את העניין כהלכה, אינני יודע מתי יטדרו אותו.

הייתי רוצה לדעת, מה לדעת אריאלי אריך להשקיע בדולרים בכדי להשיג הכנסה של 18 מליון לירות מהשוק האפור.

יש להבדיל בין שעורי המכס ובין חכנית היבוא במטבע חוץ. תכניות היבוא במטבע חוץ היינו מקבלים מדי שנה.

מר אריאלי:

ביחס לחברה "עמיון" בעתונות נחפרטמה ידיעה שיש חלוקי דעות בין חברה עמיון ובין חטיבת המזון ויש מו"מ בין שני הגורמים. ובחור אמצעי לחץ הודיעה החברה שהיא עומדת להתפרק. זו איננה ידיעה מוסמכת. בכל אופן, אני יכול להודיע שאין כוונה לשנות סדרי עולם בנוגע לייבוא לשוק האפור. ואנו שוב מודיע, כי לא נחולל כאן שום מהפכות בלי אשורה וידיעתה של ועדת הכספיה, כפי שאנו נוהגים בכל העניינים שלנו.

היו"ר י. גורי:

אתה אמרת "לאשורה וידיעתה של ועדת הכספים". יש דברים הטעונים אשר ויש דברים שאינם טעונים אשר.

מר אריאלי:

אני החכוונתי לכך, כי במידה והדבר מחייב אשר, הוא יובא לאשור. במידה שאינו מחייב אשר - יובא לידיעת הועדה.

אשר להצעה להפריד בטפר התקציב בין מכס כללי ובין המכס המוטל על השוק האפור, זוהי הצעה מינהלית. אני מציע שנשקול אותה כאשר נביא בפני הועדה את הפרטים.

השנה השקענו בשוק האפור 6 מליון דולר, אבל אלה אינם דולרים הפשים. 6 מליון דולר זה רק בנומינציה, כי חלק היה עודפי מזון מארצות הברית וחלק בקלירינג. אני חושב שבדולרים ממש השקענו פחות מ-3 מליון דולר. לשנת 1957/58 הכוונה היא להשקיע 7 מליון דולר בנומינציה. ההכנסה במכס בשנת 1956/57 היתה 12 מליון לירות ונוסף לזה - 3 מליון לירות מט קניה.

י. בדר:

אני מבין שהשנה מ-6 מליון דולר השגנו 15 מליון לירות, והשנה יהיו אותם 15 מליון לירות ועוד?

מר אריאלי:

10 מליון לירות, כולל מט קניה.

י. בדר:

אני מציע להגדיל את אומדן ההכנסות ממכס כללי עד 75 מליון לירות וגביות מהשוק האפור - 55 מליון לירות.

היו"ר י. גורי:

אני מעמיד להצבעה הצעת מר בדר.

ה צ ב ע ה

הצעת מר בדר - נ ד ח ה

נתקבלה הצעת היו"ר י. גורי

הסתייגות למר בדר

י. טפיר:

אני מבקש לרשות לי זכות הסתייגות בענין החוספת לאומדן המכס.

היו"ר י. גורי:

אנו עוברים לטעיף הבא - גביות ממפעלי דאר וחבורה על חשבון ריבית - 4 מליון לירות.

י. בדר:

אם הממשלה מקבלת משני משקיף סגורים - דאר וחבורה - 4 מליון לירות, כנראה יש לחפש 4 מליון לירות אלו במשרדים אלה בסעיפי הוצאה וההכנסה. ואמנם זאת עשייתי אך לא מצאתי 4 מליון לירות אלה בסעיפי הוצאה של המשרדים האלה.

מר בן-דרור:

בסעיף 414 בעמ' 7, מופיע טעיף החזרות על חשבון השקעות קודמות - 9.1 מליון לירות. החזרות על חשבון השקעות כוללות החזרת גם על הקרן וגם על הריבית. מזה 5 מליון לירות אנו מוסיפים בתקציב הפיתוח ו-4 מליון לירות בתקציב הדגיל.

י. בדר:

לא יתכן שלתשלום רבית יקראו החזרה על חשבון השקעות קודמות. רבית זה תשלום על חשבון הלוואה ולא על חשבון השקעה. אילו היה כתוב כאן: ההעברה מהכנסות משרד הדאר לתקציב הכללי - זה היה בסדר.

היו"ר י. גורי:

בל אז תהיה זו מדיניות בלתי נכונה, כי הדאר הוא משק טגור המתנהל על יסודות משקיים.

א. בדר:

לא פעם טענתי שיש לארגן את הדאר בתור יחידה משקית נפרדת כמו רשות הפיתוח, אז יש מקום לבלאי, אז הייתי מבין שהדאר גם מחזיר כסף וגם מקבל הלוואות חדשות, כיום הדאר הוא אחד ממשרדי הממשלה, ואנו משתמשים במנח "משק טגור" רק למען מדיניות מטויימת. לא כן לגבי בנק הדאר. אני חושב שזו אחת הטעויות הגדולות שבנק הדאר מופיע בחקציב. מדוע בנק הדאר ולא בנק החקלאות או בנק ישראל? אני חושב שכאן אין מקום להחזרת חלק מההלוואות הקודמות פלוס רבית ולקבלת הלוואות חדשות, כי זה חקציב אחד.

היו"ר י. גורי:

איך אתה מציע להסדיר את הדבר?

י. בדר:

אני מציע להקטין חקציב הפיתוח בטכום של 5,450,000 ל"י.

היו"ר י. גורי:

מה תשיג על ידי כך?

י. בדר:

מטרה היא לעשות את החקציב לברור יותר.

י. ספיר:

לדעתי, משק כמו משק הדאר והחבורה יש לכאן מתוך כמה אספקטים. וקודם כל - מה רוצים אנו להשיג

ממשק זה? כאשר מדובר על מפעל ממשלתי המחזיק בשוק החפשי, המבנה של ההכנסות וההוצאות שלו בנוי על יסוד המחירים שמקבלים בשוק הפנימי. לדוגמה - מפעל האשלג. במשק זה התעריפים נקבעים על ידי הממשלה ולא על ידי המשק. והמחירים יכולים להקבע בצורה כזאת שיגרמו רווח גדול, והם יכולים להקבע בצורה כזאת שגרמו להפסד, כמו ברכבת, לא מחוץ נימוקים של המשק הזה אלא מחוץ נימוקים של המשק הכללי. לאור זאת הבעיה של קביעת החיוב והזיכוי בטעיפים אלה של בלאי וריבית והחזרות קודמות, קובעים הרבה יותר מאשר במשק אחר. ולכן אני הגיע כאן לכמה טסקנות:

ראשית, יש לקבוע את גובה ההטקעה של הנכס הזה ביום מסויים, כדי לקבוע על יסוד זה באופן מסקי מקובל את הבלאי, את הרבית ואת הרווח הנוחר. עד היום אין רשום מדוייק של ערך הנכסים האלה.

מר בן-דור:

לדאר יש מאזן.

י. ספיר:

ובתחבורה?

מר בן-דור:

ברכבת זה ישנו. בנסל - לא.

י. ספיר:

כאשר יעשו את החשבון הנכון של ההטקעה פלוס הטקעות נוספות, תתעורר שאלה מענינת מאד. אנו קבלנו את המשק הזה ממסלת המנדט כמעט ללא תשלום. לכן יש הכרח, לפחות לצורך הבלאי, להעריך את המשק הזה בערכו ב-1948 פלוס הטקעות נוספות שנעשו. כך צריך לעשות את החשבון ואינני בטוח שזה נעשה.

יש הכרח שנקבל בהקדם ההערכה נכונה לתהריך מסויים - לדעתי של 1948 - על כל המשק הזה של דאר ותחבורה פלוס ההטקעות הנוספות שנעשו, מינוס הסכומים שהממשלה קבלה במשך הזמן כהכנסות לתקציב בשם בלאי או בשם אחר. אז יהיה מקום להתרוכח אם העודף או 2 מליון או 4 מליון לירות. אינני גורס שהטקעה של 5 מליון לירות צריכה להיות מקבילה לאיזו הכנסה שהון קודם. אני מראה את ה-5 מליון לירות הללו בתור הלוואה.

כאשר הממשלה מעלה את מחירי הבולים, וההוצאות היא עושה זאת ללא שיקול רציני, אם מבחינה זו של המשק הסגור יש צורך בהעלאתו זו או לא. אפשר להגיד שמסתמסים במשק הסגור לצורך השגת הכנסות לתקציב הקייים.

אני מציע טנקבל בהקדם את המאזן הנכון האחד ליום
15.5.48 ואז נדע מה הוסקע ומה הוצא ומה הערך כיום, ונוכל להתחיל
את החשבון מהיום.

היו"ר י. גורי: לדעתי, מר ספיר העמיד את הבעיה על בסיסה הנכון.
אני רק רוצה לסאול: נניח שכולנו מסכימים שהדאר
והתחבורה צריכים להיות טסק סגור על כל תרי"ג המצוות של טסק סגור.
אבל במסך כל הסנים זה לא היה. גם כיום כאשר נאמר שמחזירים סכום מסויים
על חשבון ההשקעה, עוד לא ברור לי אם סכום זה הוא הסכום הטדוייק לפי
הסכמים שהיו לפני שני הצדדים. יכול להיות שסכומים אלה מופיעים כסכומים
הבאים לאזן את ההכנסות וההוצאות. אם זה כך, זה לא מתנהל על בסיס של
טסק סגור טהור. אם אתה רוצה להעמיד זאת על בסיס של טסק סגור טהור,
הסאלה היא - טאיסתי, כי היה זמן שהמטסלה קבלה עודפים שהדאר. עכשו,
כאשר המטסלה תעשה רקונסטרוציה של המסק הזה | אתה רוצה שהמטסלה תחזיר
את העודפים הללו או לא?

י. ספיר: אני אעשה זאת בצורה זו, שהמערין יעשה את המאזן
עד 1.4.57 יביא בהערכתו, לצורך הבלאי, גם את החשבונות
שהיו עד היום.

היו"ר י. גורי: מר ספיר העמיד את הענין על בסיס נכון, אבל ברור
שזוהי תכנית לעתיד לבוא.

אשר לאוסדן, כאשר נתקן אותו מציע מר בדר למחוק
5,450,000 ל"י.

א. בהיר: אני מציע לא לשנות השנה את בנין תקציב הדאר. יש כאן
יש פה בנין טסק סגור, אבל המאזן אינו עסקי.
אם אני לוקח בחשבון שאוסדן ההכנסות הוא 32,600,000 לירות, ולעומת זאת
אני לוקח את הצעת התקציב להוצאה בסכום של 33,250,000 ל"י, הרי שחסר
סכום של 650,000 לירות.

מר בן-דרור: משום שלא לקחו בחשבון את הכנסות בנק הדאר.

א. בהיר: אני חוזר על הצעתי שלא לערוך כל שנוי במבנה תקציב
הדאר. ואשר לשנה הבאה, אני מציע כי במסך שנה זו
נקיים על כך דיון.

מר בן-דרור: האוצר נוקט בקו - ומעוניין לנקוט בקו - שהציע מר ספיר,
ולא בקו שהציע מר בדר, למרות שמבחינה אמטטית יותר
נוח לנו להופיע עם תקציב קטן יותר ב-9 מליון לירות. ואתם יכולים להאמין
לי טייט באוצר רצון להוציא את הכפילות הזאת, כי בעצם ההכנסה וההוצאה
היא באמת קטנה ב-9 מליון לירות. אבל מבחינה עסקית אנו חושבים שהדבר
מוכרח להעשות בדרך זו.

האמת היא, שכדי לחשב את החשבון הטדוייק אנו זקוקים
להערכת האינורנטר הטדוייק של כל המפעלים, ואנו עובדים בכיוון זה כבר
שנתיים. בכמה טקוסות כבר הגענו לכך. במסך הדאר הערכת הרכוש טביאה בחשבון
רכוש של הדבר כפי שמעריכים אותו היום כולל מה שקבלנו מהמנדט.

הדאר והתחבורה התחילו לשלם על חשבון השקעות ב-4-3
השנים האחרונות.

(המסך הישיבה רשמה)

לפני-כן רשמה מא.

אד.

מר בן-דרור (המשרד)

האמת היא שהמשלם הוא נמל חיפה. אתה יכול לוטרן שהמשק הסגור גם מכסה את הוצאות-המחלקות הפתוחות של המשרד. אולם אינני חושב שהסכומים הם סלגזמים, אם נעשה את החשבון הכולל.

זוהי השנה הראשונה בה מופיע סגון הדאר, ואני מקווה שכל שנה נופיע עם אינוונטר של מפעל בוסף. יש לנו מפעלים שונים כמו - שדה התעופה בלוד, נמל יפו ונמל חיפה ועוד.

י. ספיר:

אני מציע: הוועדה מקבלת את העקרון שיש לבנות את המשק של הדאר והתחבורה על בסיס

של חישובים מסקיים-עסקיים מבחינת חישוב הרבית, הבלאי, החזרת ההשקעות והאלוואות; הוועדה מבקשת את הממשלה להכין תוך שנת 1957/58 את האיננוטר והחישובים לגבי כל משק הדאר והתחבורה; במידה ועד תום השנה תינתן האפשרות לזכות בסוף השנה את החישובים של הבלאי והרבית בהתאם לחשבון הנכון - ייעשה הדבר בתחום הסכומים שהם באומדן.

אני מציע שתקבל החלטה מפורשת בנוון.

היו"ר י. גורי:

אני מקבלת את העקרונות המונחים ביסוד שתי ההצעות הראשונות. אני מקבל את הרישום

מתוך תקציב 1957/58 צריך לעשות את כל החשבונות, מתוך ההנחה שאם הרקונסטרוקציה הזו של החשבונות תחייב גם רקונסטרוקציה בטעיפי התקציב על-ידי העברות טעיף לטעיף או באמצעות תקציב בוסף - הדבר ייעשה בתחומי התקציב של 1957/58. אני אומר שהדברים הללו צמודים להנחה זו; אם הוועדה מחליטה שתוך שנת 1957/58 תיעשה רקונסטרוקציה על-ידי העברה טעיף לטעיף או תקציב בוסף - פירוש הדבר שאני מקדים מאוחר לטוקדם.

י. ספיר:

אני מציע שנקבל החלטה לגבי יצירת החשבון של האיננוטר. אני מציע שיהיה צורך לקבוע

כללים מסוימים שלא תשתבש המסובה, במידה שהדבר ניתן, רצוי שכבר לסיום תקציב 1957/58 יעבירו את הצורה הקיימת בהצעת התקציב לצורה נחרת שהיא בנויה כבר על יסוד האיננוטר המחושב.

א. בהיר:

אני מבקש את הוועדה לקבל רק סעיף אחד הנוסר, שאנו מביעים משאלה שלקראת תקציב 1958/59

יעברו לצורה נחרת של חישוב המכוסס על סגון וטבקשים את האוצר להכין את כל החומר לכך. כמו כן - לקיים תוך השנה דיונים בוועדת הכספים בשביל לקבוע את יסודות התקציב לקראת שנת 1958/59. אינני רואה שאנו כרגע, תוך דיון בתקציב, יכולים להתעסק בפרטים וכבר להיכנס לבעיית הרקונסטרוקציה של התקציב. מספיק אם נקבל החלטה פרינציפיונית בנוון.

אני סבור שאנו יכולים לקבל שתי החלטות, האחת - שאנו משנים את צורת החישוב לקראת תקציב 1958/59; והשניה - שאנו מבקשים להכין את החומר ולהביאו לוועדת הכספים כדי לקבוע יחד עם האוצר את הצורה הנאותה. אני חושב שאפשר להסתפק בשתי ההחלטות הללו.

י. בן-אהרן:

אני מסכים למבנה החשבון; אינני מסכים שבזה ישתרבו עניינים של מדיניות משק התחבורה,

השירותים או הפיתוח, אנו צריכים לדרוש תמונה אשר תפריד את צד המדיניות והפיתוח מהצד של החשבון העסקי. אם זוהי התביעה - אני מאטרף אליה.

מד.

י. בדר:
לא צפיתי לכך שמהדיון הפורמלי על בעיית הדביית מהדאר ניכנסו לסיים העסקים של עניני טקס הדבר והתחבורה על כך נסווח כאשר יופיעו נציגי המשרדים. אולם לא הייתי רוצה שבגלל הישוב פורמלי נבטל את אשר הושג.

הערה ראשונה טכנית - אני חושב שאריך להעמיק את המאמצים של מפעלי התחבורה למסגרת של שנת הלוח ולא שנת התקציב. הסיבה לכך היא - שנת הכרונה היא להכליל בתקציב המדינה את ההכנסות מהמשרדים האלה בסובן של גביות או להשקיע השקעות נוספות במפעלים - מוטב שהדבר ייעשה על-סמך מאזן ל-31.12 של השנה החולפת. המאמצים של בנק ישראל הם ל-31.12, והוא הדבר לגבי כל החישובים של ההכנסה הלאומית.

אשר למפעל משרד התחבורה - אינני סבור שיש לארגן את המשרד בתור טקס סגור; יש לארגן את המפעלים של המשרד בתור טקסים סגורים, ולהבדיל בין מפעל למפעל. יש להבחין בין שדה העופה לנמל, כי זהות לא נקבל תמונה ברורה.

אשר למדיניות - אני מסכים עם חבר-ההכנסת בן-אהרן שבעיית המדיניות היא שאלה נחרת. וגם עם הדבר נפרד - עלינו לדעת בדיוק מתי אנו מפסיקים בכרונה מבחינה טכנית, ומהי ההפסד הוא ללא כל כוונה וחישוב.

בטעמיים השונים של מאזן הדאר סופיעים שני טעמיים: הלוואות שהוצרו וכן סעיף של הון. אני מבין שבטעיף המאזן סטתורות לא רק השקעות הוצרו במשרד הדאר אלא גם הירושה המנדטורית.

מר בן-אברהם: אלו הן השקעות המדינה במשרד הדאר.

י. בדר:
הייתי רוצה לשמוע, בטרם אציע הצעה קונקרטיה, מה קשר בין מכרם זה לבין שני המחרים מבחינת צמידותם וכן מבחינת השעור והתקופה.

היו"ר י. גורי:
אני חוזר להצעת חבר-הכנסת ספיר. אני מבין שאין חילוקי-דעות יסודיים בנדון, ורצוני לנסח את ההצעה.

אנו צריכים לקבוע, כי בעקבות הדיונים בדו"ח מבקר המדינה וגם הדיונים בתקציב, מוסכם בין ועדת הכספים והממשלה שהטקס הזה צריך להתנהל ותקציבו צריך להיבנות על יסודות עסקיים. מכאן אין מסקנה שהמפעל הזה חדל להיות מפעל מסלתי. זהו מפעל מסלתי המתנהל על יסודות עסקיים, שלממשלה יש כל ההכרעה בו. המדיניות של התעריפים נקבעת על-ידי הממשלה והכנסת. אבל גם אם מקבלים את ההנחות הללו אין זה עומד במתירה לפה שהציע חבר-הכנסת ספיר. חבר-הכנסת ספיר מומר, שלאחר שייעשו כל החישובים והתמונה תהיה ברורה - נחליט אם רצוי ומפשרי כבר בסיום שנת התקציב הנוכחית, או על-ידי העברות טעיף לטעיף או בעזרת תקציב נוסף, להתקין מה שטעון התקנה בתחומי התקציב. אינני רואה טעיה בין הנוסח הכללי של חבר-הכנסת ספיר לבין הנוסח של חבר-הכנסת ספיר. אנו ננסה את הדברים שמחליטים עליהם. אני מקווה שלא יהיו חילוקי-דעות בענין זה.

יש חילוקי-דעות עם חבר-הכנסת בדר בנוגע לאומדן. הוא עומד על דעתו שצריך למחוק בתקציב הפיתוח את הלוואות בטכום של 5,400,000 ל"י, ולאחר מכן הוא מציע שבתקציב ההכנסה ייעשה החשבון, כי מחיר ואדיר לא יקבל את הלוואה בדור שהיא לא יוכל לשלם את הטכום של 8,067,000 ל"י המופיע בתקציב. במקום שהם ישלמו את הטכום של 8,067,000 ל"י, מציע חבר-הכנסת בדר שהם ישלמו את הטכום

אד.

י. בדר:

אני רק שאלתי מה הקשר בין ההצעה
על 4 מיליון לבין הסכומים האחרים.

מר בן-דוד:

לא נקבע הסכום בין שני הצדדים לגבי
שעור הרבית והבלאי. מטרת שבינתיים
רשטנו על-חשבון 4 מיליון, בהתחשב בסכומים שלא קבלנו בשנים 1948
והילך. אינני חושב שהסכום הוא גדול מדי. חבר-הכנסת סטיר הציע
שהחשבון ייבדק.

י. בדר:

אני מציע לכתוב כאן את הפרש הסכומים
8,067,000 ל"י - 5,450,000 ל"י.

ה ע ה

הצעת חבר-הכנסת בדר לסעיף 26 - מפעלי הדגדג
והתחבורה - ע"ח רבית

- לא נתקבלה

סעיף 26 - מפעלי הדגדג והתחבורה ע"ח רבית - 4 מיליון - נתקבל

סעיף 11 - הכנסות שונות

י. בדר:

המטלה חייבת לבנק ישראל 190 מיליון.
הסכום הסופי כמון הוא קטן מדי. אני
מבקש הסבר - מה הם רווחי הבנק השנה, מה תשלום המטלה השנה לבנק בתור
רבית והיכן סופיץ הנטו? האם הבנק לא ידרוש סכומים על-חשבון חובות?
אני חושב איפוא שזוהי הכנסה פיקטיבית.

ד"ר ארנון:

זה 70% מהרווח שאנו חושבים שהבנק יקבל.
לפי ההסכם בין האוצר לבנק ישראל, סכום
של 4,200,000 ל"י אנו צריכים לשלם כתשלום שלנו על ההון של הבנק.
זהו סכום סופיץ כהכנסה. אותו סכום סופיץ בתקציב ההוצאה תחת הכותרת
"תשלום חובות". בדברי ההסבר יש על כל פירוט.

י. בדר:

שמעתי את ההסבר בנדון.

האם ההכנסות של המחלקה למילווה חוץ

נובעות מהפרשי שערים או מרבית?

אינני מבין מה פירוט "החזרות על-חשבון

תקציב שנים קודמות".

אצנני מציב שאלות בנוגע לסעיף "שונות"

כי הסכום הנקוב בו הוא צנוע.

מר בן-דוד:

הכנסות המחלקה למילווה חוץ אינן באות
מרבית אלא מעטלה. מחלקה זו עשתה ועושה
פעולות של העברת מילווה מהחץ ותשלומים בחזרה, כמו - כספי הטענק,
הסיוע הכלכלי, עודפי הכספים, כספי הבנק ליבנה ויצוא, ועל פעולות
אלו היא מקבלת עטלות.

הסעיף "החזרות על-חשבון תקציב שנים

קודמות" הוא סעיף טכני. מדי שנה בשנה ברשמות בתקציב הוצאות שאחר-כך
אינן מבוצעות או מוחזרות כהחזרת הוצאות. במידה שהדבר הוא
במסגרת אותה שנה - אפשר לזכות את הסעיף; במידה שמקבלים החזרה בשנים
קודמות - אין אפשרות לזכות את הסעיף ולכן נקבע לכך סעיף מיוחד.

בדברי ההסבר יש פירוט של הסעיף "שונות".

מד.

ז. סוזאייב:
אשר לפעולות המחלקה למילווה חוץ - מדוע
אינכם מבצעים את הפעולות דרך בנק ישראל
או בנקים אחרים, כי הרי הן פעולות בנקאיות?

ב"ר ארנון:
בנק מסלכתי אינו יכול לבצע פעולות כאלו,
הקשורות בסעק, עודפי מזון או סיוע טכני.

י. גדר:
על נושא זה אפשר לשוחח כאשר נדון על
תקציב תשרי המוצר.

אני מציע להפחית מתקציב המחלקה למילווה
חוץ לירה אחת. כן אני מציע להפחית לירה טרווחי בנק ישראל.

הצעות חבר-הכנסת בדר - לא נתקבלו

הצעות המשלה למסעיף 11 - הכנסות שונות - נתקבלו

חלק ג' - הכנסת סועברת.

י. ספיר:
אני מציע להפריש לעיריות 10% מס קניה
ו- 75% מס גולי הכנסה על שעשועים.

הצעות חבר-הכנסת ספיר - לא נתקבלו

א. בהיר:
אני מציע להוסיף 250,000 ל"י במסעיף -
דמי רשיונות לכלי רכב.

הצעת חבר-הכנסת בהיר לתוספת של 250,000 ל"י
במסעיף רשיונות לכלי רכב - נתקבלה

י. גדר:
אני רושם כמון הסתייגויות בהתאם להצעותי
במסעיפים המקבילים.

סעיפי ההכנסה הסועברת, עם התיקון שנתקבל - נתקבלו

23 - העברת מסים לחלק ד'

24 - העברת הכנסות מחלק ד'.

א. בהיר:
במסעיף 23 אני מציע סכום של 4,200,000 ל"י
בסכום 19,000,000 ל"י. בעצם זוהי הצעתו

של יו"ר הוועדה.

מר בן-דוד:
זהו סגון של הוצאות והכנסות נוספות בתקציב
הרגיל. סגין נובע הסכום של 22,5 מיליון?

הסכום הזה נובע מהחישוב הבא: תוספת
הכנסה במסעיף מס הכנסה - 4,5 מיליון; מס רכוש - 1 מיליון;
מס - 18 מיליון; סבך - 5 מיליון. בסך הכל תוספת הכנסה של
28,5 מיליון.

לעומת זאת, יש תוספת בהוצאות, לפי ההצעה
השלימה של יו"ר הוועדה. במסעיף תעסוקה יש תוספת של 10 מיליון,
ובמסעיף טובסידיות - 15 מיליון. כמו-כן יש הפחתה של 19 מיליון:
10 מיליון תקציבים מיוחדים ו- 9 מיליון קיצוצים בכל יתר המשרדים.

א.ד.

י. ברנ:
אני מציע לא לדון על כך עתה. כאשר נסיים את הדיון בתקציב הרגיל נעשה את הסיכום, ונראה מה תהיה היתרה.

אני מבקש לקבל עתה הסבר לגבי סעיף 24 - העברת הכנסות מחלק ד'.

מר בן-דבנור:
הסכום של 7 מיליון נובע סוכיטת בשר מעודפי הבשר האמריקאי. אנו מקבלים בשר זה במחירים שהם גבוהים ממחירי השוק העולמי. אנו חייבים לרשום זאת כהכנסה מלאה בדולרים בהכנסות תקציב הפיתוח; מולם את ההפרש שבין המחיר העולמי לבין מחיר העודפים - הפרש אשר נגרם בגלל העובדה שאיננו יכולים להעלות את המחיר בארץ - אנו רושמים בסעיף סובסידיות, וזה סעיף הוצאה בתקציב הרגיל. זו הוצאה של 7 מיליון. אנו מעבירים את ההכנסה הפיקטיבית, היינו - את ההפרש בסכומים להכנסות התקציב הרגיל כדי שיהיה לנו מה לשלם את תקציב הסובסידיות. זה ענין של הנהלת חשבונות גרדיא.

י. ספיר:
האם אפשר לקבל מספרים מה מוסר הדבר לגבי מחיר של ק"ג בשר?

מר בן-דבנור:
מחירו של הבשר האמריקאי הוא 1,100 דולר הטובה לעומת 500 דולר הטובה שעולה הבשר במדגמינה.

י. ספיר:
אני מבין מדוע סופיע כאן סכום של 7 מיליון לעומת זאת, אינני מבין מדוע חייבים לתת סצרך מסוים לאוכלוסיה במחיר שהוא למטה מהמחיר הבינלאומי.

ר"ר ארנבין:
אנו נוהגים כמה מצרכים לאוכלוסיה במחירים שהם למטה מהמחירים הבינלאומיים, כמו - לחם, סוכר, אבקת-חלב, אורז בקיצוב ועוד. המדובר עתה הוא ב- 7 מיליון ל"י מלה. אנו מוטרדים שיש לרשום בתקציב הפיתוח את הערך האמיתי של הבשר ולא את הערך החשבונאי. על-סמך זה אנו מעבירים סכום של 7 מיליון.

י. ברנ:
העברה זו איננה נראית לי. מעבירים כאן סכום מסוים מתקציב הפיתוח לתקציב הרגיל כדי לתת סובסידיות, והדבר מסול בעיני מבחינה עקרונית. לעומת זאת מעבירים סכום הנקוב כאן ב- 19 מיליון - והוא יהיה בוודאי אחר - לתקציב הפיתוח. פירוש הדבר קודם כל - שמטעים את הציבור. דעתי היא, שהתקציב כפי שהוא סופיע בדפוס באופן ספפי איננו רק מסתך בשביל אגף התקציבים וועדת הכספים; הוא מסתך בשביל הציבור. לפרות כל הקשיים הכרוכים בכך, הוא סוכרת להיות מנוסח בצורה כזו שכל אדם מהעם יוכל להבינו. הכנתרות אינן יכולות להיות טמונות, וצריך לשאוף לבהירות, עד כמה שהדבר ניתן.

הדרך הנכונה, לדעתי, היא - לא להעביר סכום מיוחד של 7 מיליון, אלא להעביר לתקציב הפיתוח פחות 7 מיליון ברור ש- 7 מיליון אלה צריכים להופיע בצד ההוצאה במיזח תקום שהוא.

אני מציע למחוק את סעיף 24, וכאשר נגיע לקביעה סדויקת של סעיף 23 - נקטין אותו ב- 7 מיליון.

י. ספיר:
סעיף 23 מורכב מחלק מסוים של מסים שנקבעו בזמנו ונקבעים לצרכים מיוחדים שאינם קשורים עם התקציב הרגיל. האם אפשר להפוך זאת להכנסה מועברת, כמו שעושים לגבי מס קניה, למשל?

א.ד.

פר בן-דבור: לפי הצעת יו"ר הוועדה, הסכום של 41 מיליון יהיה מורכב לא רק מסמים אלא גם מהפחתות בתקציב ההוצאה, הוא למעשה סמון של התקציב הרגיל שמעבירים אותו לתקציב הפיתוח. אינני סבור שרצוי להצביע כאן על סעיפים.

י. ספיר: אם ביום טן הימים באה הכנסת ומטילה היטל מיוחד למטרה מסוימת שהזמן גרמה, הרי אינני רוצה להכניס זאת בטעיף אחד של מסים והיטלים. רצוני שיהיה ברור שהסכום הזה מיועד לאותה מטרה על-מנת שסחר אוכל לומר: המטרה בטלה ועמה גם ההיטל.

היו"ר י. גורי: תקציב ההכנסה הרגילה בנוי כך שיש אפשרות להעביר 41 מיליון כדי לפרנס את תקציב הפיתוח למטרה מסוימת. לא קבעו בנדון עקרונות לעולם ועד; השנה נבנה התקציב בצורה כזו שיש אפשרות להעביר 41 מיליון לתקציב הפיתוח, ולא סתם לתקציב אלא למטרה מסוימת - להרבות שיכון ותעסוקה. בשנה הבאה אפשר לחזור על ההסדר הזה ואפשר לבטלו. זהו גם ההסבר שאפשר לתת לציבור.

י. ספיר: בשעתו הטלנו גלו על המלט כדי לממן את צרכי העליה מטרקור; את יהב המגן הטלנו כדי לממן צרכי בטחון. את כל הכספים מההיטלים הנוספים הללו, שהשגנו את הסכמת הכנסת להם למטרה מסוימת, יש לרשום בחשבון מיוחד ולנהל אותו. מה סונע בעדנו סלעשות רישום כזו, כאשר הדבר ניתן לביצוע באופן טכני?

היו"ר י. גורי: אני מבדיל בין יהב המגן לבין היטלים אלה, כי תקציב הבטחון איננו כלול כולו בתקציב זה. אינני רוצה צורך מיוחד בכך; לא שוכנעתי שיש בזה צורך. אם המטרה היא להטביר לציבור - אפשר לעשות זאת. אינני רוצה צורך לשנות את מבנה התקציב בגלל זה.

פר בן-דבור: מבחינה טכנית לא כדאי להיכנס לבעיה, כאשר אפשר לומר שאת סך-הכל ההכנסות אפשר להעביר לתקציב הפיתוח.

ד"ר ארנון: לו המטרה היתה אחת - אפשר היה לחשוב על דרך זו, אולם המטרה סופצלת בין התקציב הרגיל והפיתוח. הפתרון של העברת יתרה מסוימת הוא הפתרון העיל וההגיוני ביותר.

י. ספיר: כל ההיטלים המיוחדים הללו נבלעו בתוך מערכת המסים ולא נודע כי בכו אלו קרבת. אני רוצה לשמור על ההבחנה למען ידע הציבור ולמען ידע שר המוצר והמחוקק שהכספים הללו הם קודש למטרה מסוימת. בטלה המטרה - יבוטל מקור ההכנסה או יועבר למעיף אחר.

היו"ר י. גורי: אני מעמיד להצבעה את העקרון הסוצי-על-ידי חבד-הכנסת ספיר.

י. בדר: העניינים הללו קשורים עם סעיף 23. אני ביקשתי לדחות את הדיון על סעיף זה עד לאחר תום הדיון בתקציב הרגיל ובטרם ניכנס לדיון על תקציב הפיתוח.

מד.

סעיף זה נקרא "העברת מסים לחלק ד".
רצוני לשאול - איזה מסים אתם מציעים

י. ספיר:

להעביר?

גם מסים ישירים וגם מסי עקיפין. הכוונה
היא להעברת חלק מההכנסה, ויתקנו את הנוסח.

היו"ר י. גורי:

ה צ ב ע ה

הצעת חבר-הכנסת בדר למחוק את 7 המיליון בסעיף 24 - לא נתקבלה

סעיף 24 - העברת הכנסות מחלק ד' - נ ת ק ב ל

אני מקבל את הצעת חבר-הכנסת בדר שלא
להצביע עתה על סעיף 23, אולם אני טודיע
כי לא אמכים לקיים ויכוח נוסף על נושא זה כי הוויכוח כבר התקיים.

היו"ר י. גורי:

האם לאור העומס הרב המוטל על הוועדה,
אין היא סבורה שהיא צריכה לשנות את סדרי

י. בן-אהרן:

עבודתה?

לפי דעתי אפשר לסיים את הדיון, אם
בשטור על שני דברים: שאנו בעניינים החשובים
אשר בתקציב בקיים את הדיון הדרוש במסגרת של זמן; ושנית, במידה שהשאלות
הן סקונדריות - אני כיו"ר הוועדה אפעיל את סלוא סמכותי כיו"ר על-מנת
להכניס את הדיון למסגרת הדרושה כדי לסיים את הדיון בתקציב בזמן. אני
סובר בנוסח כללית. אני חושב שחברי הוועדה יעזרו לי בזה.

היו"ר י. גורי:

קיימת הנחה שכל מה שנאמר על-ידי
האופוזיציה כוונתו להכשיל את סיום הדיון
בתקציב. מאחר ולי היתה דעה מטוימת אין צריך להתנהל הדיון על
התקציב, דיון זה לקראת שנת 1957/58 בהמשך למה שהיה בשנים קודמות,
הרי זה ומחזק את דעתי שהשיטה שאנו נוקטים בה איננה השיטה.

י. ספיר:

היו"ר אמר "אפעיל את סלוא סמכותי" וזה
הוטר, שהיושב-ראש הוא אשר יקבע מה היא שאלה חשובה ומהי שאלה
סקונדרית. במידה והדבר נוגע לאופוזיציה, אני מוכן לעשות חשבון
כמה זמן נתפס על-ידי האופוזיציה והקואליציה בעת הדיון על התקציב.
מאחר והזמן קצר הוא, הרי במקום להביא לידי כך, שכאשר תרצה לקבל
אינפורמציה או להביע דעה, היו"ר יבוא ויגיד לי, כי בתוקף הוועדה
הוא נאלץ לקצר את הזמן - דבר שיכול להביא לידי קונפליקטים רציניים -
הרי אם חברי-הוועדה כל-כך סמוכים ובטוחים שהתקציב הוא בסדר,
מינתן אפשרות להבהיר ולברר אותן נקודות המעניינות את חברי הוועדה
בכל היקפן, ויספכו על האוצר שהוא הכין לנו תקציב טוב. אם נלך בדרך
זו - יהיה לנו די זמן לברר את הבעיות.

היו"ר י. גורי:

ועדת הכספים עובדת בדרך-כלל ברוח טובה.
אני חושב זאת לבכס חשוב של הוועדה וארצה
לשמור על כך גם בדיון על התקציב, במידה ואוכל.

מסקנות ועדת הכספים בדבר מסמך הכנסה לירידי ספר

ט. חזני:

כליאת הוועדה אישרה את ההסלכות בת ועדת המסנה, ורק ענין אחד נשאר בוויכוח והוא - ענין ההרחבות. נתקיים על כך דיון בהסתתפותו של שר האוצר, הוועדה הגיעה למיכוח פה אחד. הנוסח הפדויק של התקנות איננו מוכן עדיין, אבל ההנחיות ישנן. אני סניח שהוועדה יכולה לאשר אותן.

הוועדה סיכמה עדין הרחבה יהיה כדין ישוב חדש, בכמה הסתייגויות, ראשית, הסדור הוא בהרחבה לעיקרה התיישבות חדשה, שאנטייה באו לקרקע בתולה; שנית, שההרחבה תסנה לא פחות מאשר 10 משקים; ושלישית, שההרחבות תהיינה אלו הנעשות על-ידי הסוכנות היהודית באמצעות שתי זרועותיה: מחלקת ההתיישבות להתיישבות עובדת או התיישבות המעמד הבינוני. על הרחבות אלה יחולו הכללים של ישוב חדש, בשינוי קל. הרחבות הנהנות מפטור מעוד לרעות הישוב יכולות ליהנות תקופה של 6 - 5 שנים, אבל לא פחות מאשר 4 שנים. הדבר איננו חל על עובדי ציבור.

הוועדה אישרה זאת פה-אחד, לאחר דין ודברים עם שר האוצר ובנשיו.

הוועדה חזרה לאחד הסעיפים של התקנות הקודמות שהטליאה אישרה אותו בדיון האחרון. סעיף 3(א) - פטור מסס והנחה מסנו לגבי הכנסה שמקורה איננו מחקלאות - ינוסח כדלהלן:

3"א) יחיד שהיה תושב 12 חודשים רצופים לפחות בתקופת ההתבססות באחד מישובי הנגב והספר או בישוב חדש, יהא זכאי לפטור או להנחה מסס על הכנסתו שמקורה איננו מחקלאות, בכל שנה מסנות המס שבתקופת ההתבססות של הישוב החל בשנת המס 1956 ואילך, בשיעור יחסי שהוא כיוחס של סכום הכנסתו כאסור בעת היותו תושב כאסור לגבי כל הכנסתו אותה שנה, ובלבד שלא יובאו בחשבון הכנסתו בישוב כל סכום אשר ביחד עם סכום ההכנסה שתווגא בחשבון לצורך תקנה 2, עולה על 400 לירות פי מספר החודשים שבהם היה תושב כאסור באותה שנה. יחיד שהיה תושב כאסור באחד מישובי הנגב והספר, לעיקר התעסקותו היא שירות הציבור באותו מקום, יהא זכאי לפטור או להנחה כאסור, ובלבד שהתקופה בה הוא זכאי לפטור או להנחה לא תפחת מפיחית תקופת התבססות."

אגב זאת, הכניסה הוועדה תיקון אחד, שהדבר יחול רק לגבי ישובי ספר ונגב ולא לגבי ישוב במרכז הארץ. לי אין הדבר ברמה.

היו"ר י. גורי: אם יו"ר ועדת המסנה סבור שהדבר נחייב דיון נוסף - יעביר את השאלה לוועדת המסנה.

י. בן-גוריון: בישובים והיקיה יש קליטה של אנשים שאינם מקבלים את תקציב ההתיישבות מהסוכנות, האם הם כלולים כאן?

ח. רובינ: אני מציע לאשר את אותן המסקנות שנחקבלו פה אחד בוועדת המסנה כדי שלא לעכב את פרסום התקנות. נוסף לכך שטענו כאן שתי הצעות, ואנו יכולים להטיל על ועדת המסנה לבחון אותן.

א.ד.

הקריטריון הוא המימוש של הסוכנות
ולא של המחלקה להתיישבות;

י. פורדר:

היו"ר י. גורי: מני יכול להעמיד להצבעה את סיכום הוועדה;
חבר-הכנסת חזני רשמי או לוותר על דעתו, לפני
שמצביעים את הצעות הוועדה, או לעשות הליטינג של הנקודה שהוא
מעלה ולהחזירה לוועדת המסנה.

ח. רובין: מפני להצביע על הצעות ועדת המסנה, ועל
ההצעות הנוספות לקיים דיון נוסף.

ח. חזני: מני מותר על הצעותי ושומר לעצמי
זכות לעודר אותה מחדש.

הצעות ועדת המסנה - נ ת ט ב ל ו

היו"ר י. גורי: חבר-הכנסת חזני צריך להודיע לנו אם
הפירוש של חבר-הכנסת פורדר מתקבל.

ח. חזני: רצוני לציין שהוכנס גם תיקון בנוגע
להגדרה של "צפון נהריה". הנוסח המוצע
הוא - צפון נהריה - למען שיכון רסקו ושיכון עמידר, 1949 מרט.

י. פורדר: מני מתנגד לתיקון זה.

היו"ר י. גורי: מני סבור שתוספת זו רק גורעת.

ח. נהריה: מני מציע לומר: התיישבות רסקו
בצפון נהריה.

ח. דרזיני: שם המקום הוא "שיכון רסקו".

הוחלט: לקבל את הנוסח המוצע על-ידי חבר-הכנסת נהריה.

היו"ר י. גורי: מני מודה לוועדת המסנה על העל שהסקיעה
וסבור אותה לגמר הטלפכה.

חבר-הכנסת רובין ביקש רשות ליבור
כדי למסור הודעה.

ח. רובין: בקשר עם ההצעות על התקציב שנתקיימו
עד עתה בוועדת המספחים כרצוני לציין,
שאני או נטבעתי או לא השותפתי בהצבעה, פרט להצבעה אחת בענין סעיף
הרביעי, וזאת בגלל דיוניה שונים המתקיימים מניב התקציב
ומפני שלא קבענו עמדתנו הסופית על נושא זה.